

15 kwietnia
Dniem Kombatanta

Od wielu lat w krajach europejskich kwiecień jest Miesiącem Międzynarodowej Solidarności Kombatantów, byłych żołnierzy, bojowników ruchu oporu i więźniów hitlerowskich obozów masowej zagłady. W br. kwietniowe obchody mają szczególne znaczenie. Przypadają bowiem w roku 30-lecia zwycięstwa nad faszyzmem.

15 kwietnia — obchodzony jest jako Dzień Kombatanta. Z tej okazji w całym kraju organizowane są uroczystości. (PAP)

W Związku Radzieckim

Obchody 30 rocznicy polsko-radzieckiego układu o przyjaźni

W Kraju Rad rozpoczęły się obchody przypadające wkrótce 30 rocznicy podpisania między Polską a ZSRR Układu o Przyjaźni, Pomocy Wzajemnej i Współpracy. W wielu zakładach pracy, których założyli zbiorowi członkowie TPR-P, odbywają się z tej okazji spotkania i wieczory artystyczne, organizuje się wystawy poświęcone współdziałaniu obu bratnich państw w różnych dziedzinach życia. Na łamach prasy radzieckiej ukazują się liczne artykuły omawiające jego bogaty dorobek oraz historyczne znaczenie układu.

Plenarne posiedzenie ZW TPPR w Poznaniu

Coraz żywsza działalność w zakładach pracy

Działalność Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w środowisku robotniczym, była tematem obrad wczorajszego plenium Zarządu Wojewódzkiego TPPR w Poznaniu, które odbyło się w Domu Kultury HCP. Właśnie w Zakładach Cegielskiego powstały pierwsze koła Towarzystwa Przyjaźni. Na każdym kroku widać tu braterską pomoc Związku Radzieckiego. Tu wykonuje się również zamówienia dla Kraju Rad.

Do tych faktów nawiązał otwierając obrady przewodniczący Zarządu Wojewódzkiego TPPR, sekretarz KW PZPR w Poznaniu — Bogdan Gawroński. Stwierdził on m. in., że plenium odbywa się w okresie obchodów 30-lecia zwycięstwa nad faszyzmem. Zbliżają się Dni Kultury Radzieckiej w Polsce. Uczestnicząc w przygotowaniu programu tych polityki partii, która w sojuszu ze Związkiem Radzieckim widzi główny warunek dalszego rozwoju naszej ojczyzny.

Referat programowy wygłosił wiceprzewodniczący ZW TPPR, Aleksander Anholcer. Nakreślił on główne zadania, stojące przed organizacjami w zakładach pracy. Należą do nich zaktualizowanie działalności wśród młodzieży, w klubach i bibliotekach oraz propagandę wizualną, wykorzystanie zakładowych gazet i radiowęzłów. Ożywienie tej działalności powinno się dać odczuć w okresie obchodów Dni Kultury Radzieckiej i Dni Techniki i Nauki ZSRR.

W czasie dyskusji występujący dzielili się swoimi doświadczeniami, formami działania, zgłaszali też konkretne postulaty.

Uczestniczący w obradach plenium konsul generalny

M. Salem premierem Egiptu

Prezydent Egiptu, Anwar Sadat powierzył wczoraj dotychczasowemu wicepremierowi i ministrowi spraw wewnętrznych, Mamduhowi Salemowi misję utworzenia nowego rządu.

Wiadomość o wyborze nowego premiera została przekazana wkrótce po telewizyjnym przemówieniu prezydenta Sadata, w którym zapowiedział on dokonanie ważnych i dużych zmian, mających na celu poprawę gospodarki kraju.

GLÓŚNIE WIELKOPOLSKI

Poznań, wtorek 15 kwietnia 1975
Nr 86 (9670)

Wyd. A

Cena 50 gr

Ukazuje się od 16 lutego 1945

E. Gierek na Wybrzeżu Gdańskim

Order Sztandaru Pracy I klasy dla Stoczni Gdańskiej im. Lenina

W uznaniu wybitnych zasług załogi położonych dla rozwoju socjalistycznego przemysłu, za osiągnięcia w dziedzinie postępu technicznego i terminowej realizacji planów produkcyjnych, w 30 rocznicę PRL Rada Państwa nadała Stoczni Gdańskiej im. Lenina Order Sztandaru Pracy I klasy. Aktu dekoracji tym wysokim odznaczeniem sztabu stoczni dokonał wczoraj I sekretarz KC PZPR Edward Gierek.

Stocznia Gdańska jest najstarszym i największym w Polsce zakładem przemysłu okrętowego. Tu w 1948 r. zbudowany został pierwszy polski pełnomorski statek — parowiec „Sołdek”. Przed dwoma tygodniami z tej samej, lecz zmodernizowanej pochylni na Wydziale K-2 spłynęła na wodę najnowocześniejsza jednostka konstruowana w naszym kraju: promowiec „Skulptor Konenkow”. Jest to 703 statek powstający w gdańskiej stoczni.

W ostatnich latach w stoczni rozpoczął się dynamicznie przebiegający proces modernizacji i rozbudowy.

Równoległe z realizacją inwestycji produkcyjnych postępuje proces systematycznej rozbudowy obiektów socjalnych. Zwiększającej się wydajności pracy towarzyszy też stały wzrost zarobków stoczniowców gdańskich.

Jak poinformował podczas spotkania dyrektor zakładu Stanisław Zaczek — ofiarne pracująca załoga Stoczni Gdańskiej zrealizowała w latach 1971—74 dodatkową produkcję eksportową wartości 600 mln zł. Zobowiązania podjęte na rok bieżący opiewają na 166 mln zł.

Gratulując załozdę wysokiego odznaczenia i doskonałych rezultatów w pracy, Edward Gierek przypomniał, że to właśnie stoczniowcy gdańscy byli wśród pierwszych załóg robotniczych, które na początku 1971 r. podjęły jego apel o pomoc w realizacji nowej polityki partii. Jeśli wszyscy nadal z taką samą konsekwencją i zaufaniem wspierać będą program partii — stwierdził I sekretarz KC PZPR — lata następne będą nie mniej pomyślne dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju niż mijające 5-lecie.

W toku uroczystości przedstawiciele załogi wręczyli Edwardowi Gierkowi model semikontenerowca typu B-438, jednego z najnowocześniejszych statków, jakie opuściły ten zakład.

W czasie pobytu na Ziemi Gdańskiej Edward Gierek, któremu towarzyszyli ministrowie przemysłu ciężkiego Włodzimierz Lejczak oraz gospodarze województwa: I sekretarz KW PZPR — Tadeusz Bejma i wojewoda gdański Henryk Sliwowski, zwiedził teren budowy Rafinerii Gdańsk o-

raz bazy paliwowej w Porcie Północnym.

Odbyło się również spotkanie I sekretarza KC PZPR z członkami Egzekutywy KW PZPR w Gdańsku. (PAP)

Na zdjęciu: E. Gierek w czasie rozmowy z pracownikami Portu Północnego.

Fot. — CAF

Wietnam Południowy

Utworzenie nowego gabinetu reżimowego — farsą wyborczą

Wczoraj w pałacu prezydenckim w Sajgonie, chronionym przez uzbrojone po zęby oddziały żołnierzy i policjantów, z wielką pompą i szumem propagandowym odbyło się zaprzysiężenie tzw. „Wojskowego Gabinetu Ocalenia Narodowego”.

Występując na tej ceremonii szef sajskiego reżimu Thieu utrzymywał, że sformowanie nowego rządu „podtrzymuje ducha moralny” ludności Wietnamu Południowego w walce z „groźbą komunistyczną”.

Premier reżimu marionetkowego Tran Thien Khiem podał się do dymisji przed 10 dniami i Thieu polecił utworzenie nowego gabinetu byłemu przewodniczącemu Izby Reprezentantów parlamentu sajskiego. Dokończenie na str. 2

krótko

Obrady polsko-fińskie

W Helsinkach zakończyło się posiedzenie polsko-fińskiej komisji mieszanej powołanej w grudniu 1970 r. Przedmiotem obrad komisji były zagadnienia związane z zawarciem protokołu handlowego o wymianie towarowej między Polską i Finlandią w roku 1975. W trakcie obrad obie strony dokonały przeglądu rozwoju polsko-fińskiej wymiany handlowej w r. 1974, wyrażając zadowolenie z postępującego procesu różnicowania struktury tej wymiany.

Spotkanie studentów w Moskwie

Wczoraj w Moskwie rozpoczęło się międzynarodowe spotkanie studentów państw socjalistycznych: Bułgarii, Czechosłowacji, DRW, Kuby, Mongolii, NRD, Polski, Rumunii, Węgier i ZSRR. W obradach uczestniczył sekretarz KC KPZR, K. Katuszew, przedstawiciel Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej i Międzynarodowego Związku Studentów, a także — w charakterze honorowych gości — weterani ostatniej wojny z bratnich państw. W liście do ponad 1000 uczestników w spotkaniu studenckim sekretarz generalny KC KPZR, I. Breżniew wyraził przekonanie, że

spotkanie studentów państw socjalistycznych przyczyni się do umocnienia przyjaźni i współpracy w celu realizacji planów budownictwa socjalistycznego i komunistycznego.

Rozmowy Węgry — RFN

Wczoraj w Bonn rozpoczęły się dwudniowe rozmowy węgiersko-zachodnoniemieckie w ramach dorocznego konsultacji między ministerstwami spraw zagranicznych Węgry i RFN. Ze strony RFN w rozmowach uczestniczył dyrektor departamentu bałtyckiego MSZ, G. van Well. Ze strony węgierskiej — wiceminister spraw zagranicznych, J. Magy. Treścią rozmów będą m. in. przygotowania do zapowiedzianej wizyty w Bonn szefa dyplomacji węgierskiej, F. Pui oraz sprawy stosunków dwustronnych i problemy międzynarodowe.

H. Genscher w Kairze

Zachodnoniemiecki minister spraw zagranicznych, H. D. Genscher przybył wczoraj do Kairu z dwudniową wizytą, podczas której przeprowadzi rozmowy na temat sytuacji na Bliskim Wschodzie oraz współpracy gospodarczej z Egiptem.

Manifestacja w Lizbonie

Z inicjatywy lizbońskiej organizacji Portugalskiej Partii Komunistycznej, odbyła się w Lizbonie potężna manifestacja, w której wzięły udział dziesiątki tysięcy mieszkańców stolicy Portugalii. Do uczestników manifestacji prze-

mawiali aktywiści PPK, którzy mówili o zadaniach partii w trakcie przygotowań do zbliżających się wyborów do Zgromadzenia Konstytucyjnego oraz o programie politycznym i gospodarczym komunistów portugalskich. Mówcy apelowali o oddawanie głosów na kandydatów komunistycznych i wzywali do jednolitości sił demokratycznych kraju.

J. Allon u H. Wilsona

Izraelski minister spraw zagranicznych, J. Allon przeprowadził wczoraj 15-godzinna rozmowę z szefem rządu brytyjskiego, H. Wilsonem na temat perspektyw uregulowania konfliktu arabsko-izraelskiego. Allon zatrzymał się w Londynie w drodze do Stanów Zjednoczonych, gdzie spotkał się z sekretarzem stanu H. Kissingerem.

Strzelanina w Bejrucie

AFP podała, że wczoraj rano w południowej dzielnicy Bejrutu doszło do nowej strzelaniny. Oznacza to, że nadal trwa starcia między komandosami palestyńskimi a członkami prawicowej falangi libańskiej. W wyniku nowych incydentów poniosło śmierć 10 osób.

Agencja France Presse podała z Bejrutu, że wczoraj po południu ogłoszono dwugodzinne przerwanie ognia we wschodniej części stolicy Libanu. Pozwoli to na ewakuację rannych w wyniku starć, do jakich doszło w niedzielę wieczorem w Bejrucie między komandosami palestyńskimi a człon-

kami skrajnie prawicowej „Falangi Libańskiej”. Dwugodzinne przerwanie ognia zaaprobowały obie strony.

Pomoc USA dla reżimu Pinocheta

Chilijskie biuro Międzynarodowej Agencji do Spraw Rozwoju poinformowało, że Stany Zjednoczone, od czasu obalenia rządu prezydenta Allende, udzieliły chilijskiemu reżimowi gen. A. Pinocheta pomocy finansowej w wysokości 237 mln dolarów.

Zmiany w rządzie Nenu

Według doniesień z Katmandu, w wyniku przeprowadzenia poważnych zmian w składzie gabinetu nepalskiego 5 ministrów, w tym ministrów spraw zagranicznych i wewnętrznych, zostało zdymisjonowanych. Król Nepalu — Birendra powołał wczoraj nowy 21-osobowy rząd.

Eksplodja w fabryce w RPA

W fabryce węglowodoru syntetycznego w Sasol (Republika Południowej Afryki) nastąpiła wczoraj eksplozja, w której wyniku 9 osób zostało zabitych, a wiele rannych. Dane te pochodzą od przedstawicieli fabryki. Według innych źródeł, co najmniej 28 osób poniosło śmierć.

krótko

jące liczby: w minionym 30-leciu wydobycie węgla przekroczyło 3 100 mln ton. Zaspokajając w pełni potrzeby krajowe na to paliwo, wyeksportowano 678 mln ton węgla. Perspektywiczne plany rozwoju górnictwa zakładają wzrost wydobycia węgla do około 270 — 290 mln ton w 1990 r., zwiększenie eksportu do 60 mln ton rocznie. Intensyfikacja dostaw tego paliwa dla potrzeb przetwórstwa różnych gałęzi przemysłu, zwłaszcza chemii i karbochemii. Te poważne zadania wymagać będą dalszego jakościowego przeobrażenia tego przemysłu, wprowadzania wysoko wydajnej, a równocześnie maksymalnie bezpiecznej techniki.

W większym niż dotychczas zakresie postanowiono wykorzystywać wyniki pracy placówek naukowo-badawczych, od których w znacznym stopniu zależy skuteczne zapobieganie naturalnym zagrożeniom górnictwem. Dążyć będzie się do eliminowania subiektywnych przyczyn tych zagrożeń, jak: lekceważenie przepisów bhp, brak poczucia odpowiedzialności.

Drogą wiodącą do tego celu — mówiono w toku obrad, którym przewodniczył zastępca członka Biura Politycznego KC, I sekretarz KW PZPR w Katowicach Zdzisław Grudziński — ma być stwarzanie warunków zapewniających coraz lepszy byt załogom i rodzinom górniczym.

Premier Piotr Jaroszewicz wysoko ocenił zatwierdzone przez plenium program działania w tych dziedzinach, stwierdzając, że nie ma ceny na zdrowie i życie człowieka. Za pewnik, iż kierownictwo partii i państwa zagwarantują środki do realizacji tego programu. (PAP)

Przemówienie A. Kosygina

S. H. at-Takriti z wizytą w ZSRR

Wczoraj na Kremlu rozpoczęły się rozmowy radziecko-irackie. Uczestniczą w nich przewodniczący Rady Ministrów ZSRR, Aleksiej Kosygin, minister spraw zagranicznych ZSRR, Andriej Gromyko, sekretarz KC KPZR Boris Ponomarew i zastępca sekretarza generalnego Regionalnego Kierownictwa Socjalistycznej Partii Odrodzenia Arabskiego, zastępca przewodniczącego Rady Dowództwa Rewolucji Republiki Irackiej, Sadam Husajn at-Takriti. Przybył on do Moskwy wczoraj na zaproszenie KC KPZR i rządu radzieckiego.

Podczas obiadu na Kremlu wydanego na cześć S. H. at-Takritiego wygłosił przemówienie przewodniczący Rady Ministrów ZSRR, A. Kosygin, który podkreślił, że istota polityki Izraela i popierających go sił imperialistycznych nie zmieniła się. Szef rządu radzieckiego powiedział, że sprawiedliwy i trwały pokój na Bliskim Wschodzie może być osiągnięty pod warunkiem wyzwolenia wszystkich zajętych przez agresora w 1967 r. terytoriów arabskich i zapewnienia słusznego prawa arabskiego narodu Palestyny, włącznie z jego prawem do utworzenia własnego państwa.

Do uzyskania tego celu powinno posłużyć jak najszybsze wznowienie prac pokojowej konferencji genewskiej w sprawie Bliskiego Wschodu.

Turystyka zbliża kraje

Korzystając z pobytu w Poznaniu dyrektora radzieckiego biura podróży „Intourist” w Warszawie, Anatola Siemaszko, poprosiliśmy go o scharakteryzowanie rozwoju turystyki między naszymi krajami w ostatnich latach oraz o omówienie aktualnych spraw.

— W roku 1947 korzystając z usług polskich biur podróży, odwiedziło Związek Radziecki 61 000 Polaków. nie licząc turystów indywidualnych i osób odwiedzających rodziny. Podróżowali oni po stu wyznaczonych trasach, na których znajdowało się 135 miast. Turysty indywidualni mieli wyznaczonych 16 tras o długości 10 000 kilometrów. Na rocznicę obchodów 30-lecia zwycięstwa nad faszyzmem przygotowano specjalne trasy, na których znalazły się miejscowości posiadające tytuł „Miasto Bohaterów”. Program wycieczek obejmuje spotkania z kombatantami, młodzieżą i z mieszkańcami Kraju Rad.

Jak atrakcyjny stał się Związek Radziecki dla turystów całego świata. świadczy fakt, że w roku 1974 zwiedziło go 3 400 000 turystów, z tego 60 procent z krajów socjalistycznych. Wszystko wskazuje na to, że liczba ta będzie rosła z roku na rok.

Myśli się o tym, żeby na wzór pociągów przyjaźni wpro wadzić samoloty. Zresztą pier wsze doświadczenia z roku 1974, w którym odbyło się 15 rejsów samolotowych, zdały egzamin. Planuje się też stałe rejsy radzieckiej floty bałtyckiej na trasie Ryga — Leningrad — Tallin oraz floty czarnomorskiej na linii Odesa, Jajta, Soczi, Batumi, Suchumi oraz rejsów po Dnieprze i Wołdze.

Przy okazji pragniemy poinformować, że w salach poznańskiego Pałacu Kultury, przy-

gotowywana jest wystawa fotografów, plakatów, książek i folderów. Jej otwarcie nastąpi w piątek, 18 bm. Zbliży ona Kraj Rad mieszkańcom Poznania i zachęci ich do udziału w atrakcyjnych wycieczkach do ZSRR. (jk)

Wznowiono łączność automatyczną stolicy NRD z Berlinem Zach.

Po 23-letniej przerwie, wczoraj wznowiono automatyczną łączność telefoniczną między stolicą NRD — Berlinem a Berlinem Zachodnim. (PAP)

Utworzenie nowego gabinetu

Dokończenie ze str. 1

skiego, Nguyen Ba Canowi. Postanowiono, że nowy gabinet rozszerzy swoją bazę polityczną, drogą dopuszczenia do niego przedstawicieli opozycji. Jednakże najbardziej wpływowi działacze opozycji od

Pomoc dla patriotów Wietnamu Płd.

Agencja TASS informuje, że radzieckie organizacje społeczne udziela pomocy materialnej ludności Republiki Wietnamu Południowego.

Makę pszenną i inne artykuły żywnościowe, lekarstwa, narzędzia lekarskie i wiele artykułów pierwszej potrzeby wysłała do Republiki Wietnamu Południowego Centralna Rada Związków Zawodowych ZSRR. Centralny Komitet Komsomolu, Związek Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca oraz Radziecki Komitet Popierania Wietnamu i Radziecki Fundusz Pokoju. (PAP)

Epilog katastrofy kolejowej w Zagrzebiu

Sąd w Zagrzebiu skazał maszyniście Nikołe Knezevicia na karę 15 lat więzienia, a jego pomocnika na karę 8 lat więzienia za spowodowanie w sierpniu ubiegłego roku katastrofy kolejowej. W wyniku której zginęło 133 osób. Podczas przewożenia sadowego nadozowano, że obaj maszyniści zasłani podczas prowadzenia elektrowozu. (PAP)

30-letni dorobek poznańskiej uczelni technicznej

W kwietniu 1945 roku rozpoczęła działalność Szkoła Inżynierska w Poznaniu, w 10 lat później przekształcona w Politechnikę Poznańską. Podczas wczorajszego uroczystego posiedzenia senatu uczelni, w którym uczestniczyli również przedstawiciele władz partyjnych i administracyjnych wo-

jewództwa i miasta, rektor Politechniki, prof. dr hab. inż. Bolesław Wojciechowicz przy pominięciu blisko 70-letniej dzieje poznańskiej uczelni technicznej, która w okresie międzywojennym startowała jako Państwowa Wyższa Szkoła Budowy Maszyn, omówił jej rozwój naukowy i kadrowy, przy pominięciu dorobek osiągnięty we współpracy z przemysłem.

Warto przypomnieć, że w ciągu 30 lat istnienia poznańska uczelnia techniczna wykształciła ponad 17 000 dyplomatów, jej pracownicy naukowo-dydaktyczni mają na swym koncie 300 prac o charakterze podstawowym oraz 9 500 powstałych w wyniku współpracy z przemysłem, zgłosili ponadto 228 projektów wynalazczych.

Najbardziej zasłużonym pracownikom uczelni wręczono honorowe odznaki „Za Zasługi w rozwoju województwa poznańskiego”, honorowe odznaki miasta Poznania, medale „Za zasługi dla uczelni”, dyplomy za 25 lat pracy w tej placówce.

Również wczoraj w godzinach popołudniowych w hałs Rektora Politechniki Poznańskiej przy placu Curie-Skłodowskiej 5 na I piętrze otwarto wystawę fotograficzną pt. „Politechnika Poznańska w roku XXX-lecia”, zorganizowaną przez Agencję Fotograficzną SZSP. (bw)

USA dostarczyły RPA 6,72 kg wzbogaconego uranu

Jak informuje Agencja France Presse, członek Izby Reprezentantów z ramienia Partii Demokratycznej Les Aspin ujawnił, że Stany Zjednoczone dostarczyły w tym roku Republice Południowej Afryki 6,72 kg wzbogaconego uranu. Ponieważ, według opinii ekspertów, do produkcji bomby nuklearnej wystarczy 5,5 kg wzbogaconego uranu, a ponadto RPA jest krajem o wysokim poziomie techniki, powstaje realne niebezpieczeństwo wyprodukowania w tym kraju bomby atomowej. (PAP)

Zachmurzenie umiarkowane od zachodu kraju wzrastające do dużego i miejscami opadów deszczu. Temperatura maksymalna od 8 stopni na wschodzie do 12 na zachodzie.

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Wojciech Nentwig

2 STRONA

O dalszy rozwój życia kulturalnego wsi

Aktualnym sprawom kulturalno-socjalnym młodzieży i całego środowiska wiejskiego oraz sposobom rozwiązywania tych zagadnień w codziennej pracy kół ZSMW, poświęcone było wczorajsze plenarne posiedzenie Zarządu Głównego Związku Socjalistycznej Młodzieży Wiejskiej. W obradach plenum uczestniczył członek Biura Politycznego KC PZPR, wicepremier, minister kultury i sztuki, Józef Tejchma.

Krytyczna analiza dotychczas realizowanych przez ZSMW inicjatyw kulturalnych, składających się na program pod hasłem „Wieś gospodarna, wieś kulturalna”, posłużyła do przedyskutowania i sprecyzowania w uchwale plenum nowych form pracy kulturalno-oświatowej ZSMW w środowisku wiejskim. Podkreślono, że szybko — zwłaszcza w ostatnich latach — rozwój społeczno-gospodarczy wsi i rolnictwa powoduje powstawanie nowych potrzeb i aspiracji kulturalnych.

W czasie obrad szeroko przedyskutowano obecną sytuację wiejskich placówek kulturalno-oświatowych. Uznano, że wymagają one pilnej pomocy zarówno jeśli chodzi o bazę lokalową jak i o wykwalifikowaną kadrę pracowników kulturalnych. W tych dziedzinach ZSMW ma dużą rolę do odegrania. o czym świadczy m. in. dotychczasowe dobre doświadczenia — inicjowanie czynów społecznych mających na celu powstawanie nowych placówek, praca uniwersyte-

turalnych, narzuca konieczność wypracowania nowych form wykorzystania czasu wolnego od pracy. Zadaniem ZSMW jest także kształtowanie kulturalnych aspiracji młodzieży, aby służyły one obywatelskiemu, socjalistycznemu wychowaniu, aby pobudzały do aktywnego uczestnictwa w tym co nazywamy szeroko rozumianym życiem kulturalnym.

W czasie obrad szeroko przedyskutowano obecną sytuację wiejskich placówek kulturalno-oświatowych. Uznano, że wymagają one pilnej pomocy zarówno jeśli chodzi o bazę lokalową jak i o wykwalifikowaną kadrę pracowników kulturalnych. W tych dziedzinach ZSMW ma dużą rolę do odegrania. o czym świadczy m. in. dotychczasowe dobre doświadczenia — inicjowanie czynów społecznych mających na celu powstawanie nowych placówek, praca uniwersyte-

Kampania propagandowa przed referendum

Według Gallupa 65% obywateli za pozostaniem W. Brytanii w EWG

W Wielkiej Brytanii rozwija się kampania propagandowa przed zapowiadzianym na 5 czerwca referendum, które ma zdecydować o przyszłych stosunkach tego kraju z EWG.

Oficjalne zalecenia rządowe akcentują konieczność zachowania członkowskiego miejsca w EWG. Premier Wilson oświadczył w piątek na wiecu aktywu Partii Pracy w Cambridge, że członkostwo w EWG leży w interesie W. Brytanii, Wspólnoty Brytyjskiej i Europy zachodniej. Według ministra spraw zagranicznych, Jamesa Callaghana, EWG nadaje nowego wymiaru brytyjskiej polityce i ułatwia ochronę brytyjskich interesów narodowych za granicą. Przed skutkami ewentualnego wycofania się z EWG przestrzegali byli premier — Edward Heath, sugerując, że taki krok osłabiłby pozycję zachodniej Europy w płaszczyźnie międzynarodowej.

Badania opinii publicznej sugerują, że brytyjskie społeczeństwo wypowie się

„Koziołki” płacą

Na 935 grę 13 bm., w której odbyły się dwa losowania wypłynęło: 216.426 zakładów, wartości: 649.278 zł. Na losowanie I wpłynęło: 132.521 zakładów wartości 397.563, — zł. Fundusz nagród wynosi: 218.659, — zł. Na losowanie II wpłynęło: 83.905 zakładów wartości 251.715, — zł. Fundusz nagród wynosi: 138.443 zł.

W losowaniu I stwierdzono: 1 „czwórka” z liczbą dodatkową w wysokości 19.878, — zł. 5 „czwórka” no 7.951, — zł. 24 „trójki” premialne” po 189, — zł. 464 „trójki” po 89, — zł. 560 „dwójek premialnych” po 26, — zł. 7.494 „dwójki” po 6, — zł.

W losowaniu II stwierdzono: 3 „czwórki” po 12.585, — zł. 12 „trójki premialnych” po 182, — zł. 324 „trójki” po 82, — zł. 448 „dwójki premialnych” po 26, — zł. 4.828 „dwójek” po 6, — zł.

Kolejne podwójne losowanie 936 Gry odbędzie się 20 bm., na które ufundowano specjalne nagrody na końcówki banderoli.

Totalizator — prostuje

Do zamieszczonego w sobotnim biuletynie sportowym PAP komunikatu Totalizatora wkładki się błąd. W wynikach meczów I i II ligi angielskiej objętych zakładami piłkarskimi na dzień 12 bm. w pozycji 3 powinno być: Chelsea — Manchester City 0:1, a nie jak podane błędnie 1:0.

Inauguracja „Przeglądu Filmów Radzieckich”

Wczoraj rozpoczął się „Przegląd Filmów Radzieckich” będący jedną z imprez zbliżających się „Dni Kultury Radzieckiej” w naszym kraju. Impreza ta zapozna miliony polskich entuzjastów radzieckiej sztuki filmowej z jej najnowszymi dziełami oraz przypomni kilka dzieł artystycznych, które trwale wzbogaciły dorobek światowego filmu.

„Przegląd Filmów Radzieckich” ciwodziła uroczysta premiera utworu Andrieja Michalkowa-Konczalowskiego „Romanca o zakocha nych”.

Z okazji „Przeglądu” przybyła do Polski delegacja na czele której stoi przewodniczący Komitetu do Spraw Kinematografii Rosyjskiej Federacyjnej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej — Aleksander Filipow. (PAP)

4 nowe spółdzielnie produkcyjne w Wielkopolsce

Wspólne gospodarowanie ziemią znajduje w województwie poznańskim coraz więcej zwolenników. Tworzone są nowe rolnicze spółdzielnie produkcyjne, dzięki czemu sektor ten staje się coraz prężniejszy.

Od początku tego roku powstały trzy kolejne RSP. Dwie z nich rozpoczęły niedawno zespołową działalność w Konińskim (istnieje ich tam teraz 5) — we wsiach Wtorek oraz Węglewski Holendry. Ta ostatnia gospodarować będzie na obszarze 150 hektarów, największym z posiadanych przez nowe spółdzielnie. Trzecia założono w wiosce Piotry (pow. nowotomyski). Statuty organizacyjne wszystkich trzech RSP podpisało ogółem 33 rolników.

Ponadto ostatnio powstała jeszcze jedna rolnicza spółdzielnia produkcyjna we wsi Tury (pow. Koło).

Po wyborach w Szlezwiku-Holsztynie

Zahamowano „zwycięski pochód” CDU

Wyniki niedzielnych wyborów do parlamentu krajowego w Szlezwiku-Holsztynie wskazują na pewną zmianę nastrojów politycznych wśród ludności RFN. Jak zaznacza zachodniemiecka agencja prasowa DPA, w Szlezwiku-Holsztynie został zahamowany „zwycięski pochód” opozycyjnej CDU.

Po raz pierwszy od czasu wyborów do Bundestagu w 1972 roku na partię tę głosowało mniej wyborców. Zwraca się uwagę na poważny postęp partnera koalicyjnego SPD — liberałów z FDP, którzy przekroczyli w wyniku tych wyborów 5-procentową klauzulę. Poprzednio nie byli oni reprezentowani w parlamencie krajowym. Obecnie uzyskali 5 mandatów. A oto końcowe wyniki tych wyborów i podział mandatów:

PARTIA	LICZBA MANDATÓW	PODZIAŁ GŁOSÓW W PROC.
	1975 rok	1971 rok
CDU	37	40
SPD	30	32
FDP	5	—
		1975 rok
		1971 rok
	50,4	51,9
	49,1	41,0
	7,1	3,8

Jeden mandat uzyskało ugrupowanie polityczne reprezentowane przez mniejszość duńską w Szlezwiku-Holsztynie.

Zwrot w nastrojach politycznych został z zadowoleniem powitany przez koalicję rządzącą socjaldemokratów i liberałów, przede wszystkim jako optymistyczna prognoza dla wyborów do parlamentu krajowego w Nadrenii Północnej-Westfalii, które odbędą się za 3 tygodnie. Wyniki wyborów w Szlezwiku-Holsztynie mają tym większe znaczenie dla koalicji, że kraj ten należy do najsilniejszych bastionów partii opozycyjnej. W głosowaniu wzięło udział 82,5 procent uprawnionych do głosowania, w porównaniu z 69,2 procent w poprzednich wyborach. Wyniki wyborów w Szlezwiku-Holsztynie nie będą miały wpływu na układ sił w drugiej izbie parlamentu zachodniemieckiego, Bundesradzie. (PAP)

GŁOS WIELKOPOLSKI: Poznań, ul. Grunwaldzka 19 Adres pocztowy: skrytka nr 1074 60-959 Poznań ▲ Redaguje kolegium: Marian Flejslerowicz (zastępca redaktora naczelnego), Tadeusz Kaczmarek (sekretarz redakcji), Kazimierz Marcinkowski, Wiesław Porzycki (redaktor naczelnny), Zbigniew Sęk, Zbigniew Szumowski, Jerzy Watasek.

Telefony: 600/41 łączy wszystkie działy. Dział łączności z czytelnikami 657 18 Sekretariat redaktora naczelnego 454-09. Zastępca red. naczelnego 657-18 Sekretarz redakcji 648-85. Dział miejski 659-39. Dział sportowy 648-45. Redakcja nocna 430-73 i 453-31. ▲ Wydawca: Poznańskie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa — Książka — Ruch” ▲ Biuro Ogłoszeń: Grunwaldzka 19 60-782 Poznań, tel. 659-16. Za treść i termin druku ogłoszeń redakcja nie odpowiada ▲ Druk PZG im. M. Kasprzaka — Poznań.

Prenumerata: wolaty na miesiąc (17.50 zł), kwartał (52 zł), półrocze (104 zł), rok (208 zł) od czytelników indywidualnych w kraju przyjmujących pocztowe i listonosze do dnia 15 każdego miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty. Instytucje zamawiają prenumeratę w PUPiK RSW „Prasa — Książka — Ruch” ▲ Indeks nr 35029/35028

Zawsze w pierwszych szeregach

Obchody XXX-lecia Polski Ludowej stały się jeszcze jedną okazją do pogłębienia i umocnienia jedności naszego społeczeństwa, jego poparcia dla socjalistycznych ideałów oraz wzmocnienia ogólnonarodowego wysiłku na rzecz budowy Polski coraz to potężniejszej, bogatszej i szczęśliwszej. Przebiegały one pod znakiem przysparzania Ojczyźnie i regionowi godatkowych wart. i materialnych i duchowych — przy rezygnacji z niepotrzebnej fasadowości i pompy. Wyrazem tego był, liczne zobowiązania produkcyjne i czynny społeczny.

W tym wielkim dorobku mają również swój udział wielkopolscy ZBoWiD-owcy. Wartość ich czynów społecznych wyniosła około 4 mln zł. Działalność ZBoWiD wysoko oceniła XIV Wojewódzka Konferencja Sprawozdawczo-Wyborcza PZPR w lutym br. Ocena ta zobowiązuje naszą całą organizację i wszystkich członków do jeszcze lepszej, intensywniejszej pracy. Już dzisiaj nasi koledy podejmują nowe konkretne zobowiązania z okazji zbliżającego się VII Zjazdu PZPR.

Niedawno uroczyste obchodziliśmy 30 rocznicę wyzwolenia Wielkopolski i miasta Poznania. We wszystkich imprezach, koncertach i wieczornicach uczestniczyli nasi członkowie. Otwarto nowe, ciekawe ekspozycje w Muzeum na Cytadeli, w Muzeum Historii Ruchu Robotniczego im. Marcina Kasprzaka oraz w poznańskim Ratuszu, Biurze Wystaw Artystycznych i Bibliotece Raczyńskich. Odkryto się wiele spotkań z uczestnikami walk wyzwoleniczych, czemu towarzyszyła szeroka działalność publicystyczna — popularyzatorska w środkach masowego przekazu. Zarząd Okręgu ZBoWiD zorganizował sesję popularno-naukową, poświęconą udziałowi ludności polskiej w działaniach Armii Czerwonej na obszarze Poznańskiego w styczniu i lutym 1945 roku. Z okazji XXX-lecia Polski Ludowej, a także w ramach uroczystości związanych z XXX-rocznicą wyzwolenia Poznania przekazano także wyrazy społecznego uznania i szacunku uczestnikom walk o wyzwolenie narodowe i społeczne — członkom naszej organizacji. W lutym br. np. odbyło się spotkanie kierownictwa KW PZPR z kombatantami, a grupa aktywistów ZBoWiD-owskiego otrzymała medale 30-lecia PRL.

Nadchodzący obecnie okres oznacza kolejny etap wzmocnionej aktywności naszej organizacji. Wiąże się to z udziałem w popularyzacji i rozwijaniu treści leżących u podstaw najbliższych ważkich wydarzeń politycznych:

- 30-lecie zwycięstwa odniesionego nad hitlerowskim faszyzmem i japońskim militarizmem,
- 30-rocznica zawarcia polsko-radzieckiego Układu o Przyjaźni, Współpracy i Pomocy Wzajemnej,
- 20-rocznica podpisania Układu Warszawskiego,

Międzynarodowy kongres krótkofalowców w Warszawie

Wczoraj rozpoczął w Warszawie 4-dniowe obrady jubileuszowy Kongres I Regionu Międzynarodowej Unii Radio-Amatorskiej (I.A.R.U.) — organizacji grupującej krajowe związki radioamatorów krótkofalowców.

Kongres jest zwołany w 50 rocznicę powstania międzynarodowej unii radioamatorskiej i w 25 rocznicę utworzenia I Regionu tej Unii, obejmującego Europę, Afrykę, Bliski Wschód i północną Azję. W Kongresie bierze udział ponad 100 przedstawicieli z 40 krajów. Rolę gospodarza pełni Polski Związek Krótkofalowców.

Obrady dotyczą zagadnień organizacyjnych i dalszego rozwoju ruchu radioamatorskiego. (PAP)

— 30-rocznica powrotu do Macierzy ziem zachodnich i północnych,

— 30-rocznica wyzwolenia obozów koncentracyjnych,

— Międzynarodowy Rok Kobiet.

Zamierzenia te realizować będziemy w ścisłym związku z podejmowanymi przez partię w bieżącym roku ogólnokrajowymi przedsięwzięciami, a w szczególności z uroczystym niezmierzonym XVI Plenum KC i przygotowaniem do VII Zjazdu partii.

W centrum tych obchodów znajdują się przedsięwzięcia związane z 30-rocznicą zwycięstwa nad faszyzmem. Wydarzenie to, którego rangę historyczną trudno przecenić, stanowiło punkt zwrotny w dziejach świata. W wyniku II wojny światowej poniósł klęskę nie tylko faszyzm. Wojna obnażyła też wszystkie słabości i zaostriżyła głębokie sprzeczności całego systemu kapitalistycznego. Zaczął się także rozpad systemu kolonialnego. Do najważniejszych konsekwencji odniesionego nad hitlerowskim zwycięstwa należy zaliczyć umocnienie sił międzynarodowego ruchu komunistycznego i robotniczego — jako całości oraz jego oddziały w poszczególnych krajach. Dzień 9 maja 1945 roku rozpoczął nowy etap rozwoju tego ruchu — najpotężniejszego ruchu polityczno-społecznego współczesności. Toruje on drogę postępowi i wolności, trwałemu pokojowi i braterskiej współpracy między narodami.

Mimo tych głębokich, pozytywnych przemian w życiu międzynarodowym istnieją jeszcze na świecie określone siły, które próbują fałszować przebieg wydarzeń i odchodzić od prawdy historycznej — aż po usiłowania rehabilitowania faszyzmu, ukrywania jego głębokich źródeł, przemilczenia jego zbrodni i pomniejszenia od powiedzialności. Z takimi próbami mamy obecnie do czynienia również w wielu krajach Republiki Federalnej Niemiec. Państwo to, mieniające się prawnym spadkobiercą III Rzeszy, zapomina zarazem o obowiązku wyrównania olbrzymich fizycznych i moralnych krzywd, których doznało polskie społeczeństwo w wyniku eksterminacyjnej polityki okupanta. Przypomnijmy tylko tragiczny bilans: w wyniku rozpetanej przez brunatny faszyzm wojny oraz okupacji zginęło 6.029 tysięcy obywateli polskich — z czego 5.394 tysięcy ludzi poniosło śmierć w obozach koncentracyjnych, w więzieniach i masowych egzekucjach.

Obchody 30-lecia zwycię-

stwa nad faszyzmem, których rangę określiła odrębna uchwała Biura Politycznego KC, przebiegać będą pod patronatem Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu — jako uroczystości o charakterze powszechnym i ogólnonarodowym. Nasza praca polityczno-propagandowa z nimi związana skupiać się powinna wokół następujących treści:

— oddania hołdu czynowi i ofierze krwi polskich żołnierzy II wojny światowej, przypomnienia wkładu uczestników zwycięskiej walki z najeźdźcą hitlerowskim oraz wszystkich współtwórców historycznego owocu tego zwycięstwa — ludowej, socjalistycznej Polski dnia dzisiejszego,

— wszechstronnego oświeclania przebiegu II wojny światowej i zwycięskiej walki z hitlerowskim, do której największy wkład wniósł Związek Radziecki, oraz wniosków i nauk płynących z doświadczeń trzydziestu powojennych lat, które uczyniły jej rezultaty nieodwracalnymi i stworzyły przed Europą perspektywę trwałego pokoju,

— popularyzowania generalnej linii polskiej polityki zagranicznej, wyrastającej z historycznych doświadczeń oraz najwyższych współczesnych racji i potrzeb narodu i państwa, linii niezłomnej jednoci ze Związkiem Radzieckim, ścisłej współpracy z zaprzyjaźnionymi państwami socjalistycznymi, solidarności z międzynarodowymi siłami postępu oraz konsekwentnego dążenia do nieodwracalnego zwycięstwa zasad pokojowego współistnienia.

— wykorzystania ogromnych wartości ideowych i moralnych, zawartych w dziejach bohaterskiej walki naszego narodu z najeźdźcą hitlerowskim, w procesie historycznej i współczesnej edukacji ideowej młodego pokolenia, powołanego do kontynuowania dzieła generacji, których zasługą stał się godny naszych tradycji współudział w rozgromieniu faszyzmu. Z obchodami 30-lecia zwycięstwa nad faszyzmem integralnie związane są obchody 30 rocznicy wyzwolenia obozów koncentracyjnych.

W Wielkopolsce 7 kwietnia br. zorganizowaliśmy sympozjum na temat biologicznych i ekonomicznych skutków więzienia obywateli polskich w hitlerowskich obozach koncentracyjnych (wspólnie z Polskim Towarzystwem Lekarskim). W Pałacu Kultury otwarto okolicznościową wystawę pod hasłem „W hołdzie poległym i pomordowanym w obozach koncentracyjnych”; od-

był się także uroczysty koncert dla byłych więźniów.

W maju planujemy uroczyste posiedzenie Zarządu Okręgu Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, czemu towarzyszyć będą podobne posiedzenia we wszystkich powiatach 8 maja na stokach Cytadeli odbędzie się uroczysty apel poległych oraz capstrzyk, a 9 maja — uroczysta odprawa wart na Starym Rynku.

Poza tymi imprezami przewidujemy jeszcze liczne przedsięwzięcia takie, jak: konkurs na wspomnienia byłych więźniów Fortu VII i obozu hitlerowskiego w Zabikowie, spotkania i wieczornice w szkołach, zakładach i instytucjach z kombatantami polskimi i przedstawicielami Armii Radzieckiej, wystawy książek i plakatów, przeglądy filmowe, festyny, imprezy sportowe itp.

Zbliżający się okres wzmagać więc będzie od ZBoWiD-owskiego aktywności sporego wysiłku. Jego efekty winny stać się godnym wkładem naszej organizacji w ogólnokrajowy nurt społeczno-gospodarczego przyspieszenia. W nurt przygotowań do VII Zjazdu partii.

MARIAN JAKUBOWICZ
prezes ZO ZBoWiD
w Poznaniu

Piękno Ziemi Wielkopolskiej

Krajobraz w rejonie Kamionnej (pow. Międzychód).

Fot. — H. Kamza

Turystyczny przekładaniec

Poznań zaraził innych • Kolejka na Wawel • Ile kobiet uprawia turystykę • Opłaty za przewóz promami

— w budowie. Zajazd powsta nie także przy trasie E-8 w Sochaczewie, inne w miejscowościach położonych również przy ważnych szlakach komunikacyjnych.

W całym niemal kraju obserwuje się dążenie do zwiększenia, i to szybkiego, liczby różnych atrakcyjnych gospód itp. obiektów. Ostatnio doniesiono, że w Pszczynie na Śląsku, gdzie baza gastronomiczna jest dość szczupła, a frekwencja turystów znaczna, postanowiono m. in. zamienić XIX-wieczny młyn wodny na karczmę ludową. Młyn znajduje się w parku dworcowym, a zakupiono go w Bojszach. Karczma będzie miała 60 miejsc.

Gościńce, karczmy, zajazdy i inne tego rodzaju obiekty, to tylko jedna strona medalu turystycznych inwestycji. Druga, to hotele, motele i novotele. Te ostatnie buduje się w kilku rejonach kraju. Wiadomo, że jeden stawia się w Poznaniu, na Osiedlu Warszawskim.

Ma on być oddany do użytku za kilka tygodni.

Pierwszy otworzył jednak podwoje novotel w Olsztynie. Znajduje się on nad jeziorem Krzywym, przy szosie na Ostródę. Novotel ma 102 pokoje 2-lub 3-osobowe. Jest w nim restauracja na 100 miejsc.

Prócz Olsztyna i Poznania novotele w wykonaniu francuskiej firmy „Sodetec” powstaną także w Gdańsku, Wrocławiu i Warszawie. Ta sama firma buduje obiekty pensjonatowe w Kołobrzegu, Szczecinie, Jelitkowie i Karpaczu. Te placówki otworzą podwoje pod koniec przyszłego roku.

Do pełni sezonu wycieczkowego jeszcze daleko, a prasa już donosi, że w niektórych atrakcyjnych miejscowościach trudno dopchać się do interesujących obiektów zabytkowych. Tak jest m. in. na Wawelu w Krakowie, gdzie frekwencja podniosła się znacznie już z momentem nastania cieplejszych dni. A tymczasem przez komnaty zamku i zbrojownię — dostępne do zwiedzania — nie może dziennie

Od Tiumentu do BAM

SYBERYJSKI SEZAM

Korespondencja z Moskwy

Nowosybirsk. Każdy, kto chce zrozumieć istotę BAM i otrzymać teoretyczne przygotowanie do śledzenia pierwszych kroków tej budowy, musi zatrzymać się w tym mieście. Tutaj, w Akademgorodku, czyli w mieście uczonych i w instytucji projektowo-geodezyjnej, czyli w królestwie inżyniera Ali Alidżanowa o BAM-ie i o Syberii wiedza — wszystko. Wiedza co „pisze w trawie”, na powierzchni i co się dzieje pod jej powierzchnią. Główny inżynier instytutu, Aleksiej Szepielew powie do kładnie, z czego składa się góra za Bajkałem, w której wkrótce będzie się drażyć 17-kilometrowy tunel, a geolog doktor Elemir Distanow z Syberyjskiego oddziału Akademii Nauk ZSRR mówi o wewnątrz syberyjskiej ziemi tak, jakby patrzył w jej ślab przez czarodziejski peryskop.

Siedzimy w klubie naukowym przed szczegółowymi mapami Syberii, w towarzystwie doborowej reprezentacji słynnego miasteczka uczonych — profesorowie: Lew Ławrow, Wiktor Ozierow, Elemir Distanow, Jewgienij Antosienko, Władysław Wyszymirski, mają w małym palcu wszystkie geologiczne,

ekonomiczne, demograficzne, meteorologiczne, czy socjologiczne problemy Syberii, gdyż reprezentują ośrodki naukowe, który właśnie do jej rozwoju powołano, opracowuje teoretyczne podstawy jej zagospodarowania, 20 akademików, 50 członków korespondentów, 4000 kandydatów na członków Akademii Nauk ZSRR, a oprócz tego 37 tys. współpracowników pracujących tutaj, w Nowosybirsku, w 22 instytutach naukowych i oddziałach AN w Omsku, Krasnojarsku, Jakutku, Czycie i Ulan-Ude trudzi się nad tym, aby ani 1 km kwadratowy ziemi syberyjskiej nie był białą plamą dla uczonych, a tym bardziej dla gospodarki radzieckiej.

Obraz który rysuje się z wyjaśnień naukowców, uzupełniony zwiędzaniem Nowosybirskiego Muzeum Geologii porównać można do gigantycznego sezamu. Pod Nizinną Syberyjską zalegają olbrzymie pokłady węgla, ropy naftowej, gazu, cynku, niklu, miedzi. Pokłady te są już do kładnie zbadane, mają swoje granice i nazwy. Norylsk, Taldach, Oktabskoje — to miedź i nikiel, Gorewsk, Oziornoje, Chołodnickoje koło Bajkału, a nade wszystko największe na świecie złoża Uda kanu — to ołów, cynk i miedź. Cała już Syberia — ostatnio odkryto nowe pokłady w jej wschodniej części — to skarbiec, w którym kryje się węgiel, ropa naftowa i gaz, oprócz tego, skarby do sezamu pasu jace najbardziej, diamenty i złoto. Odkryto już 100 złóż, tak zwanych faiek rudy kameralitowej, w której zalegają diamenty, a zinwentaryzowane pokłady rud złotodajnych odkrytych w ostatnim dziesięcioleciu są, jak mówi profesor Distanow, większe niż wszystko to, co odkryto dotychczas na całym świecie.

Oczywiście, do tego aby te wszystkie bogactwa mogły służyć człowiekowi potrzebne jest czarodziejskie zaklęcie: „sezamie, otwórz się!” — prozaiczne działanie człowieka, dokopać się i wywieźć te skarby. Nie jest to sprawa łatwa, zdecydowana większość tych skarbow schowana jest bowiem w tych rejonach Syberii, w których warunki terenowe i klimatyczne należą do najtrudniejszych na świecie, gdzie nie ma ludzi ani szlaków komunikacyjnych. Weźmy na przykład węgiel; na mapach geologów zaznaczono wiele basenów i podano wiele liczb przypisanych o zawrót głowy: basen leński — 3 tryliony ton, basen

Dokończenie na str. 4

REMIGIUSZ SZCZĘSNOWICZ

kreacji. W różnych imprezach rekreacyjno-sportowych i turystycznych uczestniczyło w naszym regionie prawie 2,4 mln osób, jednak tylko pół miliona kobiet. Jakież tu pole do popisu dla różnych organizacji i instytucji, a przede wszystkim rad zakładowych.

★

Ktokolwiek w poprzednich latach wybierał się do Swinoujścia samochodem, przeprawił się przez Swinę promem za darmo. Obecnie władze miejskie ustalają, że za przewóz samochodów pobierane będą od 15 maja opłaty: 20 zł od samochodu osobowego, 30 zł od ciężarowego i 50 zł od autobusu. Z opłat zwolnieni będą tylko posiadacze pojazdów z rejestracją Swinoujścia.

Władze miejskie postąpiły tak z powodu bardzo kosztownej eksploatacji promów kursujących między brzegami Swiny. Koszty utrzymania wylazły rocznie 30 do 40 mln zł. Szacuje się, że opłaty zmniejszą owe koszty o około 10 procent. Zarazem większa liczba samochodów będzie w tej sytuacji pozostawiana na parkingach na prawym brzegu rzeki, co znacznie skróci czas oczekiwania innych pojazdów na przewóz. (c)

postępowych w Japonii

W niedzielę w Japonii odbyły się wybory gubernatorów 17 prefektur (na ogólną liczbę 47) burmistrzów 3 wielkich miast Sapporo, Jokohamy i Kawasaki oraz ponad 3 000 członków 44 zgromadzeń prefekturalnych i miejskich.

Gubernatorami 3 największych japońskich prefektur — Tokio, Osaki i Kanagawy zostali wybrani przedstawiciele sił postępowych. Gubernatorem prefektury stołecznej już po raz 3 wybrano prof. Ryokichi Minobe, którego kandydaturę poparły partie komunistyczna i socjalistyczna, a także partia Komeito. Na czele prefektury Osaka stanął Ryokichi Kuroda, wysunięty przez Komunistyczną Partię Japonii. Natomiast gubernatorem prefektury Kanagawy został po raz pierwszy przedstawiciel obozu reformistycznego. Kadzumi Nagasa, którego kandydaturę poparły wszystkie 4 opozycyjne partie — komunistyczna, socjalistyczna, Komeito i Partia Socjaldemokratyczna.

Niedzielną batalia wyborcza była pierwszą próbą sił dla rządu premiera Takeo Miki, który stanął na czele gabinetu w początkach grudnia ubiegłego roku. Była ona swego rodzaju referendum, w którym społeczeństwo w sposób pośredni dokonało oceny wyników polityki obecnej ekipy rządowej. (PAP)

Głos Wielkopolski pisał przed 30 laty

Podczas gdy czołowe depe-
sze w wydaniu z 8/9
kwietnia 1945 roku do-
nosili o zwycięskich wal-
kach Armii Czerwonej w
Czechosłowacji i Jugosławii,
w dniu 10. IV (wtorek) „Głos”
pisał, że dobiegają końca wal-
ki o Wiedeń, stolicę Austrii.

Tego samego dnia zamieszco-
no obszerne sprawozdanie z po-
grzebu ofiar hitlerowskiego
oboju koncentracyjnego w Za-
bikowie pod Poznaniem. Wiel-
ka manifestacja odbyła się w
niedzielę, 8 kwietnia. Zaczęła
się na terenie dawnego oboju,
a następnie pociąg przesyłał
ulicami miasta na plac przed
Uniwersytetem. Tutaj pogrze-
bano 13 trumien zawierających
szczątki 70 żywcem spalonych,
beżmiennych więźniów obo-
ju. Nad mogiłą przemawiali
przedstawiciele partii i stron-
nictw politycznych.

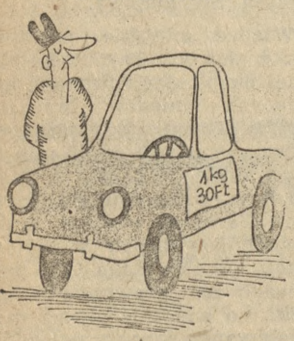
Sroda, 11 kwietnia: „Wies-
cie Wielkopolska przeżywa histo-
ryczne chwile” — donosił tytu-
ł sprawozdania z pierwszego
w naszym województwie świę-
ta zakończenia reformy rolnej.
Uroczystość odbyła się w Pora-
żynie, pow. Nowy Tomyśl.

Czołową depeszę z 14 kwie-
tnia była wiadomość o zgonie
prezydenta Stanów Zjednoczo-
nych — Franklina D. Roosevel-
ta. Zarazem podano, że nowym
prezydentem USA został
Harry Truman.

Jedną z informacji tego wy-
dania donosiła, że dawne pa-
łace obszarne zostaną zamie-
nione na domy kultury, szko-
ły i przedszkola. Inna mówi-
ła o tym, że w okolicy Pozna-
nia rozparcelowano już 4 461
ha ziemi.

HUMOR I SATYRA

GIEŁDA SAMOCHODOWA

LUDAS MATYI /Węgry/

W przeddzień 30 rocznicy podpisania układu polsko-radzieckiego

230 mln ton towarów z ZSRR dla Polski przeładowano w „porcie” Żurawica-Medyka

W dwa i pół roku po podpisaniu historycznego Układu o Wzajemnej Pomocy, Współpracy i Przyjaźni między Polską Rzeczpospolitą Ludową i Związkiem Socjalistycznym Republiki Radzieckiej, rozpoczął swoją działalność „suchy port” przeładunkowy w położonej kilkanaście km od granicy obu krajów — Żurawicy. Obiekt ten został następnie szeroko rozbudowany i powiększony o urządzenia przeładunkowe w Medyce, Przemysłu i Melkovicach, stając się największym w naszym kraju lądowym portem przeładunkowym.

W ostatnich dniach — niemal w przeddzień zbliżającej się 30 rocznicy podpisania układu polsko-radzieckiego

Po zamachu stanu

Gen. Odingar kontroluje sytuację w Czadzie

Jak donosi korespondent agencji Reutera, wczoraj rano gen. Odingar, który jest tymczasowym dowódcą armii Czadu, w pełni kontroluje sytuację. Przypuszcza się, że gen. Odingar był czołowym organizatorem niedzielnego zamachu stanu, w wyniku którego poprzedni prezydent Ngarta Tombalbaye został zabity.

Na całym terytorium republiki obowiązuje nadal godzina policyjna, a lotnisko w stolicy kraju pozostaje zamknięte. (PAP)

„suchy port” Żurawica-Medyka przeładował 230 milionową tonę towarów radzieckich, importowanych tym szlakiem do Polski.

Ogromną większość — ponad 70 procent przeładowanych tu towarów stanowi ruda żelazna przeznaczona dla polskiego hutnictwa, w pierwszym rzędzie Huty im. Lenina, ostatnio zaś również — dla budowanej Huty „Katowice”. W porcie tym przeładowywane są również metale, surowca, paliwa, zboże, oleje i różnego rodzaju maszyny, urządzenia i środki transportu, jak np. samochody ciężarowe i osobowe, ciągniki, maszyny i narzędzia rolnicze. Ta droga nadechodzi również ostatnio znaczna część maszyn i urządzeń dla Huty „Katowice”.

Port Żurawica-Medyka jest nowoczesnie wyposażony we wszelkiego rodzaju urządzenia przeładunkowe. Dysponuje on m.in. specjalnymi komorami odmrażalnymi, z których każda może pomieścić 20 wagonowy pociąg (rozraża się w nich przede wszystkim ruda w okresie zimowym), obrazy mimi suwnicami, dźwigami, koparkami. Port dysponuje systemem estakad do bezpośredniego przeładunku mechanicznego, ramp itp. Wobec rosnącej stale wymiany handlowej

Jubileuszowy rubel

Dzisiaj wejdzie do obiegu w Związku Radzieckim jubileuszowa moneta o wartości 1 rubla — za komunikowały Ministerstwo Finansów i Zarząd Banku Państwowego ZSRR.

Monetę wydano dla uczczenia 30-tej rocznicy zwycięstwa nad faszysmem. Na awersie monety widnieje godło państwowe ZSRR, zaś na rewersie znajduje się kopia rzeźby „Ojczyzny — matki” z Pomnika Ku Czi Bohaterów Bitwy Stalingradzkiej w Wołgogradzie. 5-ramienna gwiazda z sierpem i młotem oraz napisy: „1941 — 1945” i „Trzydziestolecie zwycięstwa w wielkiej wojnie narodowej”. (PAP)

„Przekrój” ma 30 lat

15 kwietnia 1945 roku ukazał się w Krakowie pierwszy numer tygodnika „Przekrój”. Jak na ówczesne czasy nakład tygodnika był olbrzymi — 60 000 egzemplarzy. Dzisiaj to lubiane przez wielu czytelników czasopismo ukazuje się w nakładzie 700 000 egzemplarzy. Warto podkreślić, że w Poznaniu i woj. poznańskim sprzedawanych jest obecnie co tydzień 63 155 egzemplarzy „Przekroju”, co stawia nasz region na piątym miejscu w kraju.

„Przekrój” ma od lat wielu stałych czytelników, a to m.in. dzięki swojej formie publikowanych artykułów i lic-

między Polską a ZSRR będzie on nadal rozbudowywany i unowocześniany. (PAP)

Przed konferencją energetyczną

Rozmowy przygotowawcze nadal w martwym punkcie

W Paryżu trwają rozmowy przygotowawcze do Światowej Konferencji Energetycznej. Reuter pisze, że główne kraje produkujące ropę naftową oraz jej importerzy, choć bliski porozumienia w sprawie porządku obrad proponowanej przez Francję konferencji, wciąż nie mogą uzgodnić ostatecznej formuły kompromisowej. Obie strony mają podjąć ostateczną próbę uzgodnienia takiej formuły.

Siedem państw rozwijających się i trzy kraje wysoko uprzemysłowione nie są wciąż zgodne co do przyznania priorytetu problemom energetycznym na konferencji. (PAP)

Znów zabici w Irlandii Północnej

Irlandia Północna znów przeżywała krwawy weekend. W sobotę w barze w katolickiej dzielnicy Belfastu eksplodowała bomba, która zabiła 7 osób i zraniła 38. Do zamachu bombowego przynależała się protestacka ekstremistyczna organizacja pod nazwą „Młodzi bojownicy”. W niedzielę na jednej z ulic Belfastu eksplodował samochód ciężarowy z ładunkiem bomb. Ofiar w ludziach nie było, eksplozja uszkodziła natomiast poważnie kilka budynków.

Od 1 stycznia br. 61 osób zginęło w Irlandii Północnej.

Wczoraj brytyjski minister d.s. Irlandii Północnej, M. Rees, spotkał się z dowódcą sił brytyjskich w prowincji północnoirlandzkiej, gen. Frankiem Kingiem. Omawiano sytuację w Irlandii Północnej i zastanawiano się nad podjęciem kroków w celu przeciwdziałania aktom przemocy.

Gen. King wyraził się w końcu ubiegłego tygodnia krytycznie o uwolnieniu przez władze brytyjskie internowanych osób podejrzanych o przynależność do IRA. Przeciwno krytyce gen. Kinga wystąpił jeden z czołowych polityków partii Sinn Féin — politycznej przybudówki IRA, Seamus Loughran. (PAP)

nym ciekawostkom. W ciągu 30 lat istnienia czasopisma, redakcja ogłasza i prowadziła wiele kampanii publicystycznych i organizatorskich, znane są liczne stałe rubryki „Przekroju”. Jedne z najstarszych, to demokratyczny „Savoir vivre” (od 1947 roku) i cotygodniowy wiersz L. J. Kerna (od 1949 r.). Ukazało się też na łamach „Przekroju” sporo cykli problemowych.

„Przekrój” chciał zostać i został pismem dla wszystkich. Toteż z okazji jego 30-lecia zewsząd otrzymuje życzenia i gratulacje, do których i my się przyłączamy.

skiej, a w okolicy miejscowości Tynda i Zeja, przybliżając się do niej na około 200 kilometrów będzie maksymalnie zbliżona do początkowych baz zaopatrzenia. Po trzecie, w jej zasięgu znajdują się najlepiej rozpoznane i przeznaczone do eksploatacji zagłębia węgla i żelaza, nie mówiąc już o innych minerałach i zasobach gleby.

Program zagospodarowania Syberii traktuje się jako część kompleksowego zagospodarowania Związku Radzieckiego. Opracowano już prognozy do roku 2000 i szczegółowe plany na najbliższe lata. Południowa część Syberii objęta jest tym ostatnim planem. Budowa BAM jest tym ważnym etapem przy realizacji tego przedsięwzięcia.

REMIGIUSZ SZCZESNOWICZ

Wystawa w AWF

W minioną sobotę w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu otwarto wystawę pt. „25 lat WSWF-AWF w służbie socjalistycznej kultury fizycznej”. Obejmuje ona fotografie i wydawnictwa naukowe, a także skrypty i podręczniki związane tematycznie z czterdziestym latem istnienia tej szkoły jako samodzielnej uczelni wychowania fizycznego. Całość zaprezentowano w trzech działach. Pierwszy obrazuje rys

historyczny minionego 25-lecia AWF, jej dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny. Dział drugi zawiera komplet wydawnictw akademii, natomiast trzeci fotografie uzupełnione informacjami o osobach, które przedstawiają. W tym ostatnim przypadku chodzi o wybitnych sportowców związanych z poznańską AWF: jej pracowników naukowych, trenerów, absolwentów i studentów. Większość z fotografii jest autorstwa Janusza Szewińskiego, absolwenta uczelni, trenera znakomitej sprinterki Ireny Szewińskiej — fotoreportera „Przeglądu Sportowego”. Na zdjęciu: fragment wystawy. (ad)

Bernardini odkrył karty

Selekcjoner Fulvio Bernardini ogłosił skład drużyny włoskiej na mecz z Polską.

A oto skład drużyny: bramkarze — Albertosi (AC Milan), Zoff (Juventus); obrońcy — Rocca (AS Roma), F. Morini (Juventus), Bellugi (Bologna), Facchetti (Inter), Gentile (Juventus);

rozgrywający — Scirea (Juventus), Cordova (AS Roma), Antognoni (Fiorentina); napastnicy — G. Morini (AS Roma), Chinalgia (Lazio), Bettiga (Juventus), Graziani (AC Torino), Savoldi (Bologna), Capello (Juventus).

Robert Gadocha w Rembertowie

Polscy piłkarze trenują w Rembertowie już w komplecie. W poniedziałek po południu przybył na zgrupowanie Robert Gadocha, nie brał jednak jeszcze udziału w przeprowadzonych tego dnia zajęciach.

W niedzielę automobilowe emocje

Rekordowa obsada wyścigów samochodowych na Ławicy

Tydzień przed niedzielnymi wyścigami samochodowymi na Ławicy organizatorzy — Automobilklub Wielkopolski i redakcja „Gazety Poznańskiej” zanotowali pierwszy sukces: do I eliminacji Wyścigów Samochodowych Mistrzostw Polski zgłosiło się ponad 120 uczestników.

Po raz pierwszy w historii wyścigów samochodowych w pełnej klasie wystartują „Fiaty 126p”. Sympatyków automobilizmu interesuje z pewnością jak się spiszą na trasie poznańskiego wyścigu. Stanowiąc ją będzie około 4 kilometrów pętla na lotnisku Ławica, szeroka, idealnie gładka z niewielką ilością przeszkód — pozwalająca na rozwinięcie maksymalnej szybkości.

Sportowa walka na torze zapowiada się interesująco. Do Poznania przybędą wszyscy mistrzowie kraju, a niedzielne zmagania będą pierwszym „rozdanem kart” w tegorocznym sezonie.

Poza tym, w wyścigu wszelkich klas, gdzie tytułu mistrza kraju broni poznaniak Adam Smorawiński na Porsche Carrera, duże utrudnienie stanowić będą wyrównania handicapowe pomiędzy poszczególnymi klasami. Smorawiński jako ostatni z zawodników wystartuje do blisko 6-minutowego opóźnienia do pierwszego wozu. Podczas 15 okrążeń toru będzie musiał dwukrotnie zdublować prawie wszystkich konkurentów.

Najsilniejszą ekipę przysłał Automobilklub Warszawski. W jej składzie na Renault 12 Gordini wystartuje Janusz Kiljańczyk silny konkurent Błażeja Krupy — również na Renault 12 Gordini, Ksawerę Franka na prototypie Fiata 132 — 1600, Lelio Lattariego na Alfa ETAM 1750. Kiljańczyk wystartuje również w silnie obsadzonej kategorii samochodów wyścigowych C-9, popularnych „cygar”, gdzie wystąpią tacy zawodnicy jak Klebaniński z Radomia i ostro jadący Bembiński z Bydgoszczy.

Poza tym zobaczymy m.in. Mario Grattianiego na Alfa Romeo GTV, Jerzego Lantbergę, na po raz pierwszy demonstrowanym Renault 5 R, niewykluczone, iż wystąpi również Sobiesław Zasada.

Barw Automobilklubu bronić będą m.in. ubiegłoroczny mistrz Polski w klasie 850 cm³ — Krzysztof Różewski w najcięższej klasie Fiatów 125p, wicemistrz Polski An-

toni Banaszak na Seacie 850 oraz Zygmunt Chelstowski i Andrzej Mielcarek na Fiatach 125p. Tegoroczna eliminacja na Ławicy będzie nie tylko spotkaniem polskiej automobilistki, lecz również prezentacją rzadko oglądanych samochodów turystycznych i wyścigowych.

Początek zawodów o godz. 13.30, przedtem trening.

Od kina „Bałtyk” kursować będą specjalne autobusy wahadłowe do wejścia A. Dla zmotoryzowanych przewidziano osobny parking — wjazd wejściami B, C i D. Atrakcją niedzielnej imprezy będzie także pokaz grup samochodów weteranów, sprzedaż pamiątek, proporczyków, upominków i specjalnych programów.

Bilety sprzedają: „Orbis” przy ul. Czerwonej Armii, Biuro Turystyki Motorowej przy ul. Ratajskiej oraz Biuro AW przy ul. Mielżyńskiego, a — przed zawodami — 5 kas oraz 25 bileterów. (ask)

J. Brzeźny wygrał Tour de Loir

Zwycięzcą kolarskiego wyścigu Tour de Loir-et-Cher został reprezentant Polski Jan Brzeźny. Podczas ostatniego etapu Fougères — Blois (146 km) uplasował się na trzeciej pozycji, uzyskując ten sam czas co zwycięzca Simonnot (Francja) i Hurou (Francja) — 3:17.49.

Hokejowe MŚ

Zwycięstwa faworytów

W poniedziałek odbyły się w Duesseldorfie mecze „wielkiej czwórki”. W pierwszym spotkaniu CSRS rozgromiła Szwecję 7:0 (4:0, 1:0, 2:0). ZSRR — Finlandia 5:2 (2:1, 2:0, 1:1).

Wielkopolskie Przedsiębiorstwo Turystyczne „PRZEMYSŁAW”

zwraca się do mieszkańców m. Poznania z prośbą

O ZGŁASZANIE WOLNYCH POKOI NA KWATEROWANIE PRZYJEZDNYCH

Wolne pokoje zgłaszać można na czas trwania imprez targowych w miesiącach: czerwiec, wrzesień i październik, a także na okres całego roku.

ZGŁOSZENIA PRZYJMUJE i INFORMACJE UDZIELA

RECEPCJA GŁÓWNA WPT „PRZEMYSŁAW”

ul. Głogowska nr 16, telefon 651-63.

2297-K1

Poznańskie Zakłady

Ceramiki Budowlanej w Poznaniu,
ul. Konfederacka, barak 5.

POSZUKUJĄ DO WYNAJĘCIA LOKALU

na terenie miasta Poznania
o powierzchni 70 — 100 m²
na cele biurowe.

1600-K1

Praca • Nauka

Potrzebna opiekunka do
rocznej dziewczynki. Zgło-
szenia po 16, Winogrady,
Osiedle Kosmonautów 12
E m. 49. Autobus 69, 51.
10283g

Przyjmę uczennice. Pra-
cownia Kaletnicza, Po-
znań, Garbary 42. 7462g

Kupno • Sprzedaż

Kupię magnetofon ZK-
120. Tel. 445-83 — wlecz-
rem. 8896g

Stare meble, obrazy, ze-
gar, porcelanę, brzoń i in-
ne kupię. „Prasa”, Grun-
waldzka 19 dla 6907g.

Sprzedam z likwidacji go-
spodarstwa krowy na wy-
cieleniu i siewce. Wła-
dysław Kresment, Poma-
ranowice poczta Pobie-
cziska pow. Poznań. 7009g

Sprzedam maszynę dzie-
warską nr 7/50. Przeźnie-
rowo, ul. Wiosny Ludów
54 godz. 14-18. 7011g

Sprzedam Velorex 250. O-
ferty „Prasa”, Grunwaldz-
ka 19 dla 6853g.

Sprzedam skuter Osa, ka-
ski, kurtkę. Osiedle War-
szawskie, Czerniejewska
18. 6922g

Samochody

Sprzedam Warszawę 204 i
snopek cięgi. Stanisław Tyłman —
Kiszczewo, pow. Gniezno.
377p

Sprzedam części do Mer-
cedesa 170 S. Tel. 447-84,
od 8-15. 9601g

Volkswagena 1200, cena
58.000 zł, sprzedam. Osie-
dle Piastowskie 89 m. 2.
9414g

Sprzedam Zastawę, rok
1968, w dobrym stanie.
62-230 Witkowo, ul. Zwir-
ki i Wigury 6. 382p

Sprzedam Syrenę 104. An-
toni Górski, Gozdowo.
62-300 Września. 379p

Lokale

Wynajmę samodzielne mie-
szkanie na pół roku, płacę
z góry — pilne. Tele-
fon 67-11-99. 10167g

Kupię mieszkanie własno-
ściowe M-4, M-5, nowe bu-
dowlane. Oferty „Prasa”,
Grunwaldzka 19 dla
9035g.

Gnieźno! Spółdzielcze M-2
balkon, winda, II ptr. —
zamienię na M-3 lub więk-
sze w Poznaniu za dopła-
tę. Oferty „Prasa”, Grun-
waldzka 19 dla 8665g.

Nieruchomości

Szkarnie w Puszczyko-
wie, oddam w dzierżawę,
kupię sadowki goździ-
ków. Oferty „Prasa”,
Grunwaldzka 19 dla 10099g

Sprzedam gospodarstwo
rolne 8,50 ha, zelektryfi-
kowane, szkoła 1 km,
PKS na miejscu. Stani-
sław Dec, Łączki, poczta
i powiat Białeżyce Lubel-
skie. 378p

Sprzedam obraz olejny,
pejzaż z 1925 r. Poznań —
ul. Garbary 14 m. 3. 9241g

Sprzedam Jawę 175 CZ.
Poznań, Osiedle Piastow-
skie 84 m. 27, od godz. 17.
10098g

Minikalkulator z pamięcią
— sprzedam. Tel. 521-06.
10105g

Ciągnik Ursus C-4011 —
sprzedam. Seweryn Pariaś —
Uciechów, poczta Ra-
czyce, pow. Ostrów. 9413g

Sprzedam nową deszczow-
nię jugosłowiańską Agro
600. Andrzej Górczak
Buk, Poznańska 17. 381p

Sprzedam motocykl Jawa
250, w dobrym stanie. Cze-
sław Stolarek, Psary Ma-
le 52, pow. Września. 380p

Pudełki czarne, 6-tygod-
niowe, sprzedam. Poznań,
Szamarzewskiego 36 m. 13.
10154g

Sprzedam M-72 z przy-
czepką. Fabryczna 19 m.
13 po godz. 16. 6990g

Sprzedam obraz olejny,
pejzaż z 1925 r. Poznań —
ul. Garbary 14 m. 3. 9241g

Sprzedam Jawę 175 CZ.
Poznań, Osiedle Piastow-
skie 84 m. 27, od godz. 17.
10098g

Ciągnik Ursus C-4011 —
sprzedam. Seweryn Pariaś —
Uciechów, poczta Ra-
czyce, pow. Ostrów. 9413g

Sprzedam nową deszczow-
nię jugosłowiańską Agro
600. Andrzej Górczak
Buk, Poznańska 17. 381p

Sprzedam motocykl Jawa
250, w dobrym stanie. Cze-
sław Stolarek, Psary Ma-
le 52, pow. Września. 380p

Pudełki czarne, 6-tygod-
niowe, sprzedam. Poznań,
Szamarzewskiego 36 m. 13.
10154g

Sprzedam M-72 z przy-
czepką. Fabryczna 19 m.
13 po godz. 16. 6990g

Sprzedam obraz olejny,
pejzaż z 1925 r. Poznań —
ul. Garbary 14 m. 3. 9241g

Sprzedam Jawę 175 CZ.
Poznań, Osiedle Piastow-
skie 84 m. 27, od godz. 17.
10098g

Ciągnik Ursus C-4011 —
sprzedam. Seweryn Pariaś —
Uciechów, poczta Ra-
czyce, pow. Ostrów. 9413g

Sprzedam nową deszczow-
nię jugosłowiańską Agro
600. Andrzej Górczak
Buk, Poznańska 17. 381p

Sprzedam motocykl Jawa
250, w dobrym stanie. Cze-
sław Stolarek, Psary Ma-
le 52, pow. Września. 380p

Pudełki czarne, 6-tygod-
niowe, sprzedam. Poznań,
Szamarzewskiego 36 m. 13.
10154g

Sprzedam M-72 z przy-
czepką. Fabryczna 19 m.
13 po godz. 16. 6990g

Sprzedam obraz olejny,
pejzaż z 1925 r. Poznań —
ul. Garbary 14 m. 3. 9241g

Sprzedam Jawę 175 CZ.
Poznań, Osiedle Piastow-
skie 84 m. 27, od godz. 17.
10098g

Ciągnik Ursus C-4011 —
sprzedam. Seweryn Pariaś —
Uciechów, poczta Ra-
czyce, pow. Ostrów. 9413g

Sprzedam nową deszczow-
nię jugosłowiańską Agro
600. Andrzej Górczak
Buk, Poznańska 17. 381p

Sprzedam motocykl Jawa
250, w dobrym stanie. Cze-
sław Stolarek, Psary Ma-
le 52, pow. Września. 380p

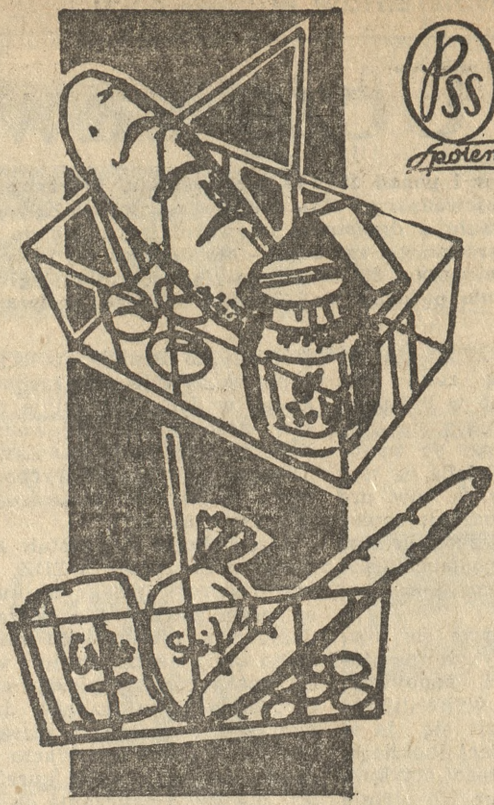
Pudełki czarne, 6-tygod-
niowe, sprzedam. Poznań,
Szamarzewskiego 36 m. 13.
10154g

Sprzedam M-72 z przy-
czepką. Fabryczna 19 m.
13 po godz. 16. 6990g

Sprzedam obraz olejny,
pejzaż z 1925 r. Poznań —
ul. Garbary 14 m. 3. 9241g

Sprzedam Jawę 175 CZ.
Poznań, Osiedle Piastow-
skie 84 m. 27, od godz. 17.
10098g

Ciągnik Ursus C-4011 —
sprzedam. Seweryn Pariaś —
Uciechów, poczta Ra-
czyce, pow. Ostrów. 9413g

UWAGA

WINOGRADY!

NOWY SUPERSAM SPOŻYWCZY SPOŁEM PSS

na Osiedlu Przyjaźni (ul. Wylom)

zaprasza do zakupów!

SUPERSAM jest czynny od godz. 6-20

2564-K1

Zguby • Różne

Dnia 4. IV 75, o godz. 20,
przy Parku Kasprzaka —
zaginięła suka wyżeł my-
śliwski szorstkowłosa —
braz, z siwymi plamami,
która jest w leczeniu.
Znalazcę proszę o zwrot
za wynagrodzeniem 1.000
zł. Głogowska 47 m. 3, Po-
znań, Fabiańska. 10190g

Terminowe malowanie
mieszkań — poleca kon-
cesjonowany zakład. Te-
lefon 67-46-28. 10383g

Orwochrom — barwne fil-
my pozytywowe wywołuje
w terminie do 4 dni.
Wykonuje przeźroczą bar-
wną, czarno-białą dla ce-
lów naukowych oraz pra-
ce amatorskie czarno-bia-
łe z barwnych przeźro-
czy. Jan Kolec, Rataj-
czaka 36 (narożnik Czer-
wonej Armii). 6118g

Czyszczenie pierza, szycie
koder. Szwarczka 11 —
Osiedle Warszawskie. 8891g

Matrymonialne

Kawaler lat 36 wzrost 170
cm, rzemieślnik z miesz-
kaniem pozna panna spo-
kojnego charakteru. Cel
matrymonialny. Z powin-
cji mile widziane. Oferty
„Prasa”, Grunwaldzka 19
dla 6866g.

Pani samotna, lat 47 po-
zna pana z mieszkaniem
w Poznaniu. Cel matrymo-
nialny. Oferty „Prasa”,
Grunwaldzka 19 dla 6899g.

Sześćdziesięcioletnia wd-
wa, niezależna, dobrej pre-
zentacji pozna kultural-
nego, przystojnego wd-
ca zdecydowanego na mał-
żeństwo. Oferty „Prasa”,
Grunwaldzka 19 dla 6916g.

Kawaler lat 25 z mieszka-
niem pozna poznaniankę
do lat 24 w celu matry-
monialnym. Oferty wraz
ze zdjęciami kierować
„Prasa”, Grunwaldzka 19
dla 6866g.

Dwie panie blondynki lat
czterdziestych, sytuowane,
poznają panów do lat 55,
wysokich, sytuowanych z
samochodem. Poważne o-
ferty „Prasa”, Grunwaldz-
ka 19 dla 6763g.

Panna porządna, dość
przystojna, lat 38 ze wsi,
poznaje pana bez nałogów,
posiadającego dom, małe
gospodarstwo rolne. Cel
matrymonialny. Oferty
„Prasa”, Grunwaldzka 19
dla 6821g.

Przedsiębiorstwo Państwowe POLMOZBYT

w Poznaniu, ulica Gorysława 9

PODAJE DO WIADOMOŚCI,

że przystępuje do podziału i wypłaty
zakładowego funduszu nagród
za rok 1974.

W związku z tym, zainteresowani po-
winni sprawdzić czy zostali ujęci na liście
uprawnionych, które są do wglądu w pla-
cówkach terenowych i zarządzie przedsię-
biorstwa.

Reklamacje należy składać w terminie
7 dni od daty ukazania się niniejszego
ogłoszenia. 1622-K1

Pracownicy poszukiwani

Zakłady Przemysłu Metalowego H. Cegielski
zatrudnią zaraz:

projektantów i programistów systemów
elektronicznego przetwarzania informacji.

Wymagane wykształcenie wyższe techniczne
w specjalności technologia budowy maszyn
względnie organizacja i zarządzanie lub wy-
kształcenie wyższe ekonomiczne w specjalo-
ści ekonomika produkcji. Pożądana praktyka
w przedsiębiorstwie przemysłowym i znajo-
mość języka angielskiego.

Zgłoszenia przyjmują Zakłady Przemysłu
Metalowego H. Cegielski — Poznań, ul. Dzier-
żyńskiego 223/229 — Dział Kadr i Szkolenia
Zawodowego p. 101. 2262-K1

† Dnia 12 kwietnia 1975 r. zginął tragicznie nasz
najdroższy mąż, tatuś, syn, brat i szwagier,
sp.

JÓZEF SIEBERT

Pogrzeb odbędzie się 16 IV. 1975 r. o godz. 9.15
na Junikowie.

W smutku pograżona
żona z dziećmi i rodzina
Ul. Klonowa 6/29.

† Dnia 12 kwietnia 1975 r. zasnął w Bogu naj-
droższy mąż, ojciec, teść, dziadek i pradzia-
dek

LEON DYMALSKI

powstaniec wielkopolski — oficer rezerwy,
odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Od-
rodzenia Polski oraz Krzyżem Powstańczym.
Pogrzeb odbędzie się dnia 16 bm. o godz. 12.30
na cmentarzu junikowskim.

Pograżona w smutku
żona z rodziną
Ul. Szpitalna 5 m. 4. 10301g

Kierownictwo Miejskiego Zakładu Wetery-
narii w Poznaniu oraz Instytutu Weterynarii w
Puławach Zakład Ekologii Produkcji Zwierze-
cej w Poznaniu, Zarządom oddziałów poznań-
skich Polskiego Towarzystwa Nauk Weteryna-
ryjnych oraz Zrzeszenia Lekarzy i Techników
Weterynarii, Radzie Zakładowej i Kołu Emery-
tów przy Urzędzie Miasta Poznania, lekarzom
weterynarii i pracownikom służby weterynaryj-
nej, przyjaciółom, kolegom i znajomym —
za wyrazy współczucia i udział w pogrzebie
mojego zmarłego Ojca

JÓZEFA PORZYCKIEGO

składam

GORĄCE PODZIĘKOWANIA

syn z rodziną

Uczą zawodu

TEATRY

OPERA — g. 17 „Kopciuszek”.
MUZYCZNY — nieczynny
POLSKI — g. 19 „Dziś Bór”.
NOWY — g. 19 „Opera za trzy grosze”.
LALKI I AKTORA — próby.

KINA

KDF MUZA g. 12 „Francuski łącznik” (USA 15 l.), g. 14 „Znikający punkt” (USA 18 l.), g. 18 „Konformista” (wł. 18 l.), g. 20.15 DFK „Kamera” (s. zamkn.).
KDF PALACOWE — g. 15.30 „1730 „Koniec wakacji” (pol. b. o.), g. 20 „Grzeszna natura” (wł. 15 l.).
APOLLO — g. 10, 13, 16.30, 19.30 „Romanca o zakochanych” (radz. 15 l.).
BAŁTYK — g. 10, 12, 14, 16, 18, 20.15 „General śpi na stojąco” (wł. 15 l.).
GONG — g. 10, 12, 16, 18, 20 „Niebieskie jak Morze Czarne” (pol. 15 l.).
GRUNWALD — g. 17.30, 19.30 „Noc amerykańska” (fr. 15 l.).
GWIAZDA — g. 10.30 „Zła noc” (czes. 15 l.), g. 12.30, 15, 17.30 „Bitwa o Anglie” (ang. b. o.).
KOSMOS — g. 17.30, 20 „Port lotniczy” (USA 15 l.).
MALTA — g. 16, 18 „Mgła nie ukryje zdradcy” (rum. 15 l.), g. 20 — s. zamknięty.
MINIATURA — g. 15.30, 17.30, 19.30 „Burza nad Azją” (radz. b. o.).
OLIMPIA — g. 15, 17.30, 20 „Krak sa” (wł. 15 l.).
OSIEDLE — g. 16, 19 „Porwanie” (fr. 15 l.).
PANCERNIAK — g. 17 „Tyłko dla orłów” (ang. 15 l.), g. 20 „Sza leństwo miłości” (norw. 18 l.).
PRZYJAZN — nieczynny.
RIALTO — g. 10, 12, 14, 16, 18, 20 „To ja zabitem” (pol. 15 l.).
RUSALKA (Swarzędz) — g. 19.30 „Tragedia na wzorowskiu” (dun 15 l.).
SCALA — g. 16.30, 19 „Sutjeska” cz. I i II (jug. 15 l.).
TECZA — g. 17.30, 19.30 „Od strzał” (USA b. o.).
WARTA — g. 10, 12, 14, 18, 20 „Urodziny Matyldy” (pol. 15 l.), g. 16 „Podwodna odyseja” (kanad. b. o.).
WZASOWICZ (Puszczykowo) i WRZOS (Mosina) — nieczynne.
WILDA — g. 10, 13, 16.30, 19.30 „Złoto dla zuchwałych” (USA b. o.).
WRZOS (Lubon) g. 18 „Unkas — ostatni Mohikanin” (rum. b. o.).
FOTOPASTIKON — g. 13 — 18 „Monte Cassino”.

OGRÓD ZOologiczny ul. Książkowa i ul. Zwierzyniecka — g. 9 — 18.

DZUR

DZUR

SZPITAL: Interna, chirurgia, okulistyka, laryngologia, neurologia — ul. Lutycka; psychiatria — ul. Szpitalna; chirurgia dziecięca — ul. Kryszewicza 7.
Pogotowie Ratunkowe dla m. Poznania, ul. Chelmońskiego 20 — tel. 66-00-66; nagłe zachorowania i porady lekarskie — tel. 63-735; wywoki uliczne i w miejscach publicznych — tel. 999.
Centralny Ośrodek Informacji Poznańskiej Służby Zdrowia (al. Marcinkowskiego 21) — tel. 989 g. 7 — 22.
Telefon zaufania — 988 czynny całą dobę (dyżuruje lekarz psychiatra).
Porady prawne z zakresu służby zdrowia, spraw rentowych i prawa rodzinnego — tel. 980.
Miejska Lecznica dla Zwierząt (ul. Grunwaldzka 248), tel. 993 g. 9-21 (w nocy nagłe wypadki).
Apteki tylko dzur nocne: Dąbrowskiego 140, Dzierżyńskiego 349, Głogowska 107/109, Główna 53, Mickiewicza 22, Mazowiecka 12, Kórnicka 24, Słowiańska, Starożyńska 18, al. Marcinkowskiego 11 (całą dobę).

RADIO

PROGRAM I: 7.35 Propozycje do „Listy przebojów”; 8.05 Uprzejmości; 8.10 Mel. naszych przyjaciół; 8.35 Koszaliński konc. rozrywkowy; 9.05 Utwory operetkowe; 9.30 Radio Praga prezentuje; 9.45 Rytmy, barwy, nastroje; 10.08 Różne arie, różne głosy; 10.30 „Jeszcze miłość” — pow.; 10.40 „Jazzy tradycyjny w Polsce” — cz. VIII; 11.05 Muz. z muzyki polskiej; 11.18 Nie tylko dla kierowców; 11.25 Co słychać w świecie; 11.30 Konc. przed hejnałem; 12.25 Gwiazdy franc. piosenki; 13.05 Góralskie nuty, góralskie śpiewanie; 13.30 Rytmy młodych — aud. W. Pogranicznicy; 14.25 Ze świata nauki; 14.05 Mel. lud. starego i nowego kontynentu; 14.30 Sport to zdrowie; 14.35 Zolnierski koncert; 15.05 Listy z Polski; 15.10 Muz. W. A. Mozarta; 15.35 Z polskiej fonoteki muzycznej; 16.10 Uwertury z muzyki; 16.30 Aktualności kulturalne; 16.35 Mel. z Kraju Rad; 17.00 Radiokurier; 17.20 Ryt mostów; 17.40 Z płyty „Tajemniczy podróżnik”; 18.15 Muz. i Aktualności; 18.25 Nie tylko dla kierowców; 18.30 Przeboje non stop; 19.15 Goście naszych estrad; 19.45 Rytm, rynek, reklama; 20.05 NURT; 20.15 Marksyzm-leninizmowska teoria odbicia”; 20.20 Intersewisy; 21.05 Transm. z Dusseldorfu z Miśtrzostw Świata w hokeju na lodzie.

11 000 kursów i ponad 385 000 absolwentów, którzy opuścili mury Wojewódzkiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu z dyplomem upoważniającym ich do wykonywania określonego zawodu — oto dorobek tej instytucji, która w minionym 30-leciu położyła wielkie zasługi na polu podnoszenia poziomu technicznego naszego społeczeństwa.

Działalność WZDZ, którego początki sięgają roku 1931 (wtedy utworzono w Poznaniu instytucję zajmującą się przy sposobianiem ludzi do zawodu) — można podzielić na trzy zasadnicze grupy. A więc prowadzi się tutaj uczenie zawodowe od podstaw, szkolenie kursowe w różnych specjalnościach oraz doskonalenie zawodowe.

Najwięcej odbywa się kursów kwalifikacyjnych, których absolwenci zdobywają tytuł robotnika wykwalifikowanego. Prowadzi się je w prawie 250 specjalnościach. Szczupłe ramy tego artykułu nie pozwalają nam ich wymienić, ale można stwierdzić, że

jeżeli tylko istnieje społeczne zapotrzebowanie na fachowe kadry w danej dziedzinie naszej gospodarki, Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego natychmiast wychodzi temu naprzeciw, organizując potrzebne kursy.

Jeżeli chodzi o pozostałe kierunki działalności WZDZ, to warto zwrócić uwagę na kursy organizowane dla potrzeb domowych i osobistych zainteresowań, jak np. kroju i szycia, gotowania i wypieku ciast, cerowania artystycznego, dzieł wiarstwa ręcznego i maszynowego, haftów itp. Warto tu dodać, że celem tych kursów jest nie tylko nauczanie określonych umiejętności dla potrzeb własnych, ale również przysposobienie do prac chałupniczych. Po zakończeniu np. półrocznego kursu kroju i szycia, absolwenci uzyskują tytuły czeladnicze.

Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego prowadzi również własną Zasadniczą Szkołę Zawodową. Kształci się tutaj młodzież po szkole podstawowej, zdobywając zawód ślusarza — w różnych specjalnościach: tokarza, frezera, mechanika aparatury automatycznej, elektromechanika. Nauka trwa trzy lata, natomiast w zawodzie blacharza — dwa lata. Absolwenci tej szkoły, która reprezentuje bardzo wysoki poziom zarówno zawodowy jak i pedagogiczny, nie mogą narzekać na brak propozycji podjęcia pracy po zakończeniu nauki. Wiele zakładów pracy z terenu Poznania jak i województwa — chętnie ich zatrudnia, wiedząc z doświadczenia, iż są to dobrzy fachowcy. Spora grupa młodzieży kontynuuje naukę w technikumach.

Wiele uwagi kierownictwo WZDZ przywiązywało w ostatnich latach do rozwoju bazy warsztatowej, gdzie zarówno młodzież z Zasadniczej Szkoły Zawodowej, jak i kursanci różnych specjalności, spędzają wiele czasu. Takich warsztatów WZDZ ma w tej chwili 150 stanowisk. Istnieje szansa, że w przyszłości warsztaty te przerodzą się w prawdziwą fabrykę, która stanie się bazą szkoleniową z prawdziwego zdarzenia. Będzie tam można stworzyć takie warunki, jakie młody człowiek napotyka po przyjęciu do normalnego zakładu pracy. Uniknie się w ten

sposób wszelkich niespodzianek, a proces adaptacji na nowym stanowisku pracy będzie znacznie krótszy i łatwiejszy.

To są jednak plany na przyszłość, a tymczasem warsztaty będące w dyspozycji Wojewódzkiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego nie tylko służą jako baza szkoleniowa, ale również prowadzą szeroką produkcję. Jej zakres najlepiej zobrazują cyfry: w 1973 roku wykonano plan produkcji w wysokości 74,5 mln zł, natomiast w roku ubiegłym prawie 80 mln zł.

Co produkują warsztaty szkolne? Warto tu wymienić tokarki stołowe na eksport i na rynek wewnętrzny, samowary „Gigant” do wagonów produkowanych w Zakładach Przemysłu Metalowego H. Cegielskiego, a przeznaczonych do Związku Radzieckiego, satura-tory do wody sodowej (sprzedawane są na pniu), ekspresy i młynki do kawy, sporo drobnych do wyposażenia wagonów, różne naczynia blaszane.

Terenem działalności Wojewódzkiego Zakładu Doskonalenia Zawodowego jest cała Wielkopolska, ale nie tylko, gdyż instytucja poznańska organizuje na terenie kraju kursy archiwistów zakładowych. Właśnie dla nich działa 21 punktów konsultacyjnych w całej Polsce. Bo poza tym istnieje 13 powiatowych ośrodków szkoleniowych, realizujących podstawowy cel działalności WZDZ — wyuczenie zawodu.

MACIEJ STABROWSKI

Pierwszy etap wiosennych porządków

Nie ma miejsca dla brudasów

Wprawdzie aura jest w dalszym ciągu kapryśna, jednak słońce coraz częściej przyświeca. Tymczasem niewiele odpowiedzialnych za czystość osób, przystąpiło do porządkowania ulic, terenów wokół domów i zakładów pracy.

Wniosek taki nasuwa się na podstawie kontroli przeprowadzonych w marcu przez przedstawicieli Miejskiej i Dzielnicowych Komisji Porządku i Czystości. W minionym miesiącu dokonano przeglądu 1613 ulic. Rezultat wizji lokalnej nie był budujący. Na wielu ulicach panował bałagan, m. in. zanieczyszczone świetliki piwniczne, brudne numery porządkowe domów itp. Uchybienie te (ponad 2000) zostały zanotowane i jeśli do powtórnej kontroli — w tym miesiącu — nie zostaną zlikwidowane, winni zaniedbań będą ukarani. Wiele też

osób, które nie wywiązują się z obowiązku ze swoich obowiązków, otrzymało ustne upomnienie, a 353 za rażący bałagan ukarano mandatami.

Podczas lustracji wyszło też na jaw, że niektóre przedsiębiorstwa i instytucje również lekceważą sprawę utrzymania ładności na swoich terenach. Świadczą o tym fakt, że m. in. skierowano do nich 610 upomnień.

Kontrole prowadzone są bez przerwy po to, aby — delikatnie mówiąc — bałaganiarzom przypominać o konieczności czyszczenia z miedzi, grabie lub pędzel. Obecnie trzeba przede wszystkim malować bramy i parkany, porządkować place gier i zabaw oraz tereny zielone. Z zadowoleniem trzeba stwierdzić, że w mieście, zwłaszcza w ostatnich dniach, przybywa coraz więcej kwiatów. Z licznych skwerów i trawników wygrabiono też zeszłoroczne liście i śmieci. Do tych prac stanęli m. in. uczniowie, którzy porządkują zieleńce w różnych punktach miasta. Pierwszy etap wiosennych porządków ma potrwać do 25 bm. Do tego czasu powinny zniknąć wszystkie pozostałości po zimie.

Miejska Komisja Porządku i Czystości zwraca też uwagę do zarcom, że obecnie do ich obowiązków należy codzienne, ranne zmywanie chodników i połowy jezdni. Oczywiście wte dy, kiedy nie pada deszcz. Na razie większość ulic pokrywa gruba warstwa kurzu.

INFORMUJEMY

Dzisiaj • Godz. 10 — w TMMP St. Rynek 10 otwarcie wystawy prac i pamiątek jenieckich. • Godz. 17 — w Domu Kultury, „Pomietu” spotkanie z Lidą Korsakówną i Kazimierzem Brusikiewiczem. • Godz. 18 — w ODK „Pod Lipami” recital wyżej wymienionych aktorów • Godz. 18 — w Sa li Błękitnej Pałacu Kultury zebra-nie członków Koła Przewodników PTTK.

Jutro • Godz. 17 — zebranie członków 2 Oddziału Miejskiego PZERII w Domu Drukarskiego, ul. Inżynierska 10.

Dobra praca w trudnych warunkach

Wyniki współzawodnictwa o HANDLOWY ZNAK JAKOŚCI — udowodniły, że dobrze pracować można zarówno w sklepach dużych jak i tam, gdzie warunki pracy pozosta-

oczywiście nie przerywają obsługi klientów. Mimo to, placówka ma doskonałą opinię wśród okolicznych mieszkańców. Również i w dyrekcji przedsiębiorstwa.

Na zdjęciu: część załogi sklepu WPHS numer 83 z ulicy Hetmańskiej 27. Fot. — K. Przychodzki

Jedni zadowoleni są z obsługi i zaopatrzenia, drudzy z systematycznego przekraczania planów obrotów. Wspólnie — opinie te złożyły się na przyznanie placówce medalu „HZJ”.

Na to wyróżnienie zapracowały panie: kierowniczka — Aleksandra Rozmiarowa (w handlu pracuje już 30 lat), zastępczyni — Halina Szczecińska oraz sprzedawczynie: Janina Czechowska, Krystyna Musiał, Krystyna Stolpe, Halina Wiczorek. (k)

I jeszcze jedno. Gdyby wszyscy odpowiedzialni za ład należycie wywiązywali się ze swoich obowiązków, uniknęłoby wielu nieprzyjemności (m. in. kar pieniężnych). Mandaty stosuje się w ostateczności, ale nie bez powodu. Bo, na opornych, niestety, innej rady nie ma.

Tymczasem niektórzy dozorca wykazują niezrozumiałą wprost beztroskę. Jako do-wód może posłużyć miniona niedziela, podczas której szalała silna wichura. Poprzewracała ona kosze do śmieci, polamała gałęzie drzew. W ponie-dzialek, z tej właśnie przyczyny, niektóre ulice, parki i podwórza wyglądały jak śmietniska. Jest to jeden tylko z przykładów niedbalstwa, jednak do usunięcia bałaganu spowodowanego silnym wiatrem, należało przystąpić już we wczesnych godzinach ran-nych. (a)

Szczepienia dzieci

16 i 17 bm. wykonywane będą we wszystkich poradniach dziecięcych, żłobkach i domach małego dziecka na terenie miasta dostawne szczepienia przeciwko chorobie Heinego-Medina. Będą to szczepienia podstawowe oraz przypomn-

nia. Szczepieniom podstawowym podlegają dzieci do 7 lat, które nie były dotąd w ogóle szczepione lub nie mają zakończonych pełnych szczepień podstawowych.

Szczepieniom przypominającym podlegają dzieci do lat 7, które w 1974 r. (do kwietnia włącznie) lub w latach poprzednich zakończyły podstawowe szczepienia dostawne, zgłaszający się z dziećmi zobowiązani są przedłożyć w poradni karte szczepień dziecka z odpowiednimi wszystkimi aktualnie wykonanymi szczepieniami.

Szczepienia powyższe na terenie powiatu poznańskiego, odbywać się będą w dniach 15, 16 i 17 kwietnia br. w terminach ustalonych przez poszczególne ośrodki zdrowia i przychodnie. (na)